ՄԷԾՄՈՒԱՑԸ

ԱԽՊԱՐ

40 Փր.

ԵԷՎՄԻ ՂԱԶԷԹԱ

40 Փր.

درعليده بك اوغلنده تقسيم جوارنده شيشلى جاده‌سنده واقع ٥ نومرو اله مرقم مجموعهٔ اخبار غزه‌سى اداره‌خانه‌سنده

Գիր նուէրօսու 40 փր. — Պիր հաֆթա կէչտիքտէն սօնրա 2 ղրշ. — Իքի հաֆթատան սօնրա 5 — Իւչ հաֆթատան պիր այա գատար 10. — Իւչ այատան սօնրա 20 ղրշ. տբր.
Օէնէյլիի բէնին 200. — Ամբ պլբղը 110. — Իւչ պլբղը 60. — Թաշրալար իչին բօսթա իւճրէթի 48. — Շէհիր բօսթասը իչին 87 ղրշ. տբր.
Ղազէթայա միւթալիգ խուսուսատ իչին 6. ԹՕԼԱՑԵԱՆ միւրաճաաթ օլունուր.

ՊԻՐԻՆՃԻ ԱԿՆԷ — Նº 112 — ՉԱՐՇԷՆԹԻՀ 9/21 ՅՈՒՆՎԱՐ 1885
ԱԼԱԹԻՐԳԱ ՀՏ ՐԷՊ ԻԼ ԷՎՎԷԼ ١٣٠١
ԻՏԱՐԷԽԱՆԷՍԻ, ԱՍԻԹԱՆԷ,
Պէյօղլու Շէհրի սօգաղը Նº 5

Իլանաթը պիր սաթրը պիր տէֆալիգ իչին 3. — Իքիչեր տէֆա իչին 2. — Իւչ տէֆա իչին 1. — Իլք սահիֆէյէ գօնուլանը պէհէր սաթրը 10 ղրշ.
Ցանա զիատէ վէ ուզուն իլանաթ իչին այրըճա բազարլըգ օլունուր.
Բօսթա իւճրէթի վէրիլմէմիշ մէքթուպլէր գապալը օլունմազ.
Ցէրճ օլունմայան էվրագ իատէ իատիլմէզ.
Ուսմուրու նաֆասյա այիտ պէնալէր մէճմանէն տէրճ օլունուր.

ԱՍԻԹԱՆԷ 9 ՅՈՒՆՎԱՐ

ԻՃՄԱԼԸ ՄԻԻՆՏԷՐԻՃԱԹ

Թէլէկրաֆիեէ. — Թէրճէմանա պիր իքի սէօզ. — Տախիլիեէ. — Միւթէնէվիյեէ. — Մուհաքէմէ. — Վարնատան մէքթուպ. — Ողբ Եգեսիոյ. — Սարրաֆիեէ. — Իլանաթ.

ԹԷԼԷԿՐԱՖԻՅԷ

Լօնտրա, 18 յունվ.

Լօրտ Կրանվիլ, Ֆրանսա հիւքիւմէթինին, Մբսբր մալիեէսինէ տայիր օլան թէքլիֆաթը միթէգապիլէսինի պու կիւն ախշ իտիպ, Հավերտէնտէ իգամէթ իտէն Մ. Կլատսթընա թէպլիղ իյլէմիշ տիր. Մ. Կլատսթըն՝ պիր գաչ կիւնէ գատար Լօնտրաեա ավտէթ իտիպ, ագտ օլունաճագ մէճլիսի վիւքէլատա, իչպու թէքեալիֆի միթէգապիլէ թահթը միւզաքէրէեէ գօնուլաճագ տբր.

Ադինա, 19 յունվ.

Հիւքիւմէթին Նիմրէսմի ղազէթասը օլան Հօրա, ճումաա իրթէսի կիւնիւ Մ. Նիգօլսընա վուգու պուլան հագարէթտէն տօլաեր ուսմումէն հիսս օլունան քէտէր սւ հիտատէթի պէեան իլէ պէրապէր, «պու կիւն, Գօնսթիթիւսիօն մէյտանընտա ալէնէն իյֆայի թարզիեէ օլունաճագ տբր. Ժանտարմա ֆրրգասը քեամիլէն հաղբր օյտուղու հալտէ, հիւքիւմէթին էսէֆինի, միւթթէհիմին ճիւրէթինի վէ մահքիմ օլոուղու ճէզաեը միւպէյեին պիր պէեաննամէ օգունաճագ տբր.

«Միւթթէհիմ բիւթպէսինտէն մահրում օլուպ, իսմի՝ տէֆթէրի ասքերիտէն պօղուլաճագ, վէ իքի մահ միւտատէթլէ հապս իտիլէճէք տիր. Պէեաննամէյի բէսմինին օգունմասընտան սօնրա, մուզիգաեը ասքերի՝ ինկիլիզ մարշընը իճրա, վէ պիւթիւն ժանտարմա ֆրրգասը, սէլամ գօմանտասընը իյֆա իլէ, սէլամլարընը իճրա իտէճէք տիր. Ինկիլթէրրա գօնսօլօսու Մ. Մէրլէն, իշպու բէսմ. տէ բէսմէն հազբր պուլունաճագ տբր» տիեօր.

ԹԷՐՃԷՄԱՆԱ ՊԻՐ ԻՔԻ ՍԷՕԶ

Թէրճէմանը էֆքեար ղազէթասընէն ճումաա իրթէսի կիւնքի նիւսխէսինտէ, էրմէնի գաթօլիք գապրիսթանը հագգընտա եազտրգլարը, թէմամիյլէ քէնտի հալ ու ախլէագընա լաեբգ, ֆագաթ հազբգաթը հալէ զայրի մութապբգ օլուղունտան, վէ ումումի միլլէթի էրմէնիան իսէ սախթէ Ազգայնութիւն բէրտէսի թահթընտա մէսէլէսի ճիզվիթին նէ՝ աեարտա չէյ օլտուղունու կէրէյի կիպի անլամբզ պուլունտուղունտան, արթբգ թարաֆբմբզտան ճէվապ վէ էյզահաթ վէրիլմէսինէ պիլէ հաճէթ պրագմամբզ տբր.

Անճագ, չու մէսիլէ իլէ մէզքիւր վարագանը էնֆիլէճեան էֆէնտի կիպի պիր զաթ ալէյհինտէ լաէնգաթի իթալէյի լիսան իթմէսինէ, վէ պիլ աքիս, Տ. Ազարեանը Ա.յրարատ տաղարը պաշընա չրգարթմաեա չապալամասընա քիմսէնին թէաճճիւպ իթմէտիկինի պէեանէ մէճպուրըզ։ Զիրա տէվլէթ վէ միլլէթ նօգթայի նագարը.յա հէր իքիսի ա.բասընտա հիչ պիր կէօնա միւշապէ.հէթ վէ իրթիպաթ օյմասրը, վէ նման ընմանը «էրէ զարպը մէսէլ ահքեամը տէրքեար, վէ հէր իքիսինին տէվլէթ ու միլլէթճէ հարէքէթի մարիւ.միւ ամմէ պուլունտրը ճիհէթլէ, Թէրճէմանը՝ Էնֆիլէճեան էֆէնտիեէ իպրազը խուսումէթ վէ Տ. Ադարեանա իդհարը խուլուս իթմէսի թապիի տիր։ Շու եիւզտէն, Թէրճէման խ.թէտիկի գատար հավալարա թավանլարա սրչրաեբպ, պօղազընը եբրթարճասընա պաղբրսրն չաղբրսրն, վէ է.տէպ ու հայա վէ թէրպիեէ տէնիլէն չէյին խիլաֆընտա պուլունսրն, պունտան նէ՝ էնֆիլէճեան էֆէնտիյէ պիր չէյ օլուր, նէ՝ տէ էֆրատը միլլէթի էրմէնիան՝ քէնտիսի իլէ վէ.լիսինի Ազգային ատտ իտէպիլիր։ Մէճմուա՝ սախթէ Ազգայնլիք իտ.տասընտա պուլունան պիր վարա.գանընն մահիյեթինի օրթաեա գօ.եարագ, վէ եիւզիունտէ թաշրբզը մասքէյի պիր թարաֆա ալարագ, պունընն ատէթա միլլէթի ալտաթ մագ իչին օրթատա կէգտիկինի։ Վէ Տ. Ագարեան վասրթասբյլա պիր ճիզվիթլիք այէթի օլտուղունու էնվայի տէլայիլ վէ պէրահին իլէ պիլէթրաֆ զահիրէ չրգարմբզ պուլունտրընա հագիգաթէն միւֆիթէխիր տիր։

Հա՞մտ օլուն քի, Թէրճէման քէնտիսի տախի Մէճմուանընն տէտիքլէրինի վէ եազտրգլարընը պիզզաթ քէնտի հարէքէթ վէ պէեանաթը իլէ պիլ ֆիիլ թատտիգ վէ իսպաթ իթտի, վէ արթբգ թէէվիլ ու թէրմիմէ եէր պրագմատը։ Պունտան պէօյլէ իսթէտիկի գատար իթալէյի լիսան եօլունտա տէվամ իթտին, չիւնքի պունընն իլէ նէ՝ հագգընտա լահբգ օլան հիւքմիւ իլամը չիւրիւտէպիլիր, նէ՝ իչինէ տիւշմիւշ օլտուղը պաթագտան չրգապիլիր, վէ նէ՝ տախտ քէնտիսինի Ազգային տէյի քիմսէեէ եութտուրապիլիր։ Զիրա, Ֆիւքիւրիւք իլէ տէնիզ բիսլէնմէզ, վէ է.տէպ ու հայա վէ թէրպիեէ խիլաֆընտա աքս իտէն սէտալէրտէն քէրվան եօլունտան գալմազ վէ չաշմազ տէմիշլէր տիր։

Էրմէնի Գաթօլիք ճէօմսաթընն Ս. Ց. Ոսկեբերանտա մուգիմ գապրիսթան գօմիսիօնը թարաֆընտան մէվրուտ իլան տբր։

Թէրճէմանը էֆէնտիմիզ ղազէթանն 2220 վէ 24 Նիւմէրօլու Նիւսխէլէրին.տէ, կէչէն դէկտեմբեր 29 թարիխյէ էրմէնի Գաթօլիք բաթրիգխանէսի թարաֆընտան իրսալ օլունտուղու պէեան իտիլէն պիր գրթա վարագատա, պունտան պէօյլէ Շիշլիտէ վագը միլլէթիմիզէ մախսուս գապրիսթանտա եէրլէր սաթըլաճաղընտան պահս իլէ, խուսուսի մէզարլըգլար սաթընն արմագ իսթէեէնլէրին բաթրիգլիկէ միւրաճաաթ իթմէլէրի իլան վէ իխթար օլունտուղու կէօրիւլմիշ տիր։

Հալպու քի մէզքիւր գապրիսթանընն սուրէթի իտարէսի տէվլէթճէ մուսատտագ պիր նիզամնամէ վէ օլ պապտէ գարարկիր օրան թէտապիրի Ալիեէ ահքեամը իլէ մին էլգատիմ թահթը թէէմինէ այրնմըշ, վէ պու քէրրէ իթթիխազ պույրուլան թէտպիրին իճրաաթճա մասգէրէթինտէն տօլաեը պաղը իֆատաթը հավի մագամաթը Ալիեէեէ թահրիրէն պէեանը հալ իտիրմիշ օրմասընա պինաէն, վէ էֆրատը միլլէթի խասարտան վիգաեէթէն, մ. Վճուտ օլան գօմիսիօնունրզ իտարէսի.էն պաշգա, եէր մուպաեասը զմանընտա հիչ պիր թարաֆա պիր ագճէ իթա իտիլմէմէսի, վէ իտէն օլուրսա, իտարէ.միզ թարաֆընտան գաթիէն թանը լամաեաճաղընտան շու եիւզտէն միշքիւլաթա թէտատիֆ օլունաճաղը խասսէթէն իլան վէ իխթար օլունուր։

3 Յունվար 1885 Մ. Մ.

ՏԱԻԻԼԻՅԷ

Թէֆթիշի ասքերի գօմիսիօնու քէթէպէսինէ Սամի պէյէ ըիւթպէյի ուլա ոընբֆը սանիսի.

Միրի միւմիսիլէյէ պիր գրթա իֆթիխար միտալեաար կհան.

Մաթպաաճը Միհրան էֆէնտիեէ ըիւթպէյի սանիյեէ սընբֆը սանիսի թէվճիհ պույրուլմուշ տուր։

—Գարատաղ բրէնսի հազրէթլէրի թատաֆրընտան տիվանը Հիւմաեուն միւթէրճիմի էվվէլի Ցավուտէֆէնտի հազրէթլէրինէ Ցանիլօ Նիշանընն իքինճի ըիւթպէսի, վէ սայիր պագը զէվաթա միւխթէլիֆ նիշանլար իթա օլունմուշ տբր։

—Բրէնս վալտէմար հազրէթլէրի պու կիւն Տէրսաատէթտէն հարէքէթ պուեուրաճագլար տբր։ Վաքօրա գատար բիֆագաթլարընտա մէմուրինի տէվլէթ պուլունաճաղը կիպի, հէյնի ազիմէթլէրինտէ թօքլար տասսի աթըլաճագ տբր։

—Խըտիվը Մբսբր Թէվֆիգ բաշա հազրէթլէրինին մագամ Խըտիվիտէն իսթիֆալարը հագգընտա պիր շայեա տէվրան իթմէքտէ օլուպ, Թայմս զազէթասը, պու պապտէ Հասան Ֆէհմի բաշա հազրէթլէրիյլէ Ինկիլթէրրա հիւքիւմէթի պէյնինտէ միւզաքէրաթ ճէրէեան իյլէեէճէկի թարզընտա պիր ֆըգրա տէրճ իյլէմիշ տիր։

—Մարքի տր Նօայլը Տէրսաատէթ Ֆրանսա էյչիկինտէն գաթիէն իսթիֆասընը Ֆրանսա բէյիսի վիւքէյասընա պէեան իթտիկի Նասիօնալնամ Բարիս զազէթասընտա մուհարրէր տիր։

—Ֆրանսա վէ Արմանիա էհալիսինտէն խայլի քէսանրն Սուրիեէ թարաֆլարընա հիճրէթ իթմէք արզուսինտէ օլուպ, օլ թարաֆլարտա արազի սահթը ալընմագտա իտուկի, Ֆարտա օգունմուշ տուր։

—Պուլգար էկզարգը թարաֆընտան Սէլանիք, Իսկիւպ, Օխրի վէ Լյտիրնէ թարաֆլարընա կէօնտէրիլմէսի մուսամմէմ օլան բիսգօպօսլարա պէրատը ալիշան իթա պույրուլմասը, Պապը Ալիճէ գարարլաշորրլմբշ օլտուղու, Ալիեէ Նէզարէթինի մուվագգաթէն իտարէ իտէն քեամիլ բաշա հազրէթլէրի թարաֆընտան Բում բաթրիկի էֆէնտիեէ պիլտիրիլմիշ օլմաղլէ, պու խապէր բաթրիգխանէյէ սինօդ ազասընը զաեէթլէ միւքէտտէր իտիպ, Պուլկար բիսգօպօսլարընն օլ թարաֆլարա կէժնէերիլմէսինտէն հուսուլէ կէլէճէք ֆէնալըգլար թատատ օլունարագ, պէրաթը ալիշան իթասընա ապիր վէրիլէն գարարընն թէէիրի իճրասը, վէ պու օլամատրը թագտիրատ. Պուլկարլարընն, հիւքիւմէթի Սէնիյէ թարաֆընտան բաֆբզը թանըլմասը, վէ օ հալտէ Բում օրթօտօքս բուհպան վէ բարասլարընտան ֆէրգ ու թէվեիգ օլունմագ իւզրէ, գալբագլարընճա պիր թէպէտտիւլ իճրա իթտիրիլմէսի խուսուսընա պիր գարար վէրիլմէսինի միւնթէտի, կէչէն բազար կիւնիւ պիր թագրիր թագտիմ օլունտուղու, վէ Պուլկար մէսէլէյի բուհանիեէսինի թէագիգ իչին, իւչիւ մէթրօպօլիտ վէ իքիսի մէքթէպ միւտիրլէրինտէն իպարէթ պիր գօմիսիօն թէշքիլ գըլընտըգը, Բում ղազէթալարընտա օգունմուշ տուր։

—Զըգան բազար կիւնիւ Լօնտրաեա մուվասլէթ իթմիշ օլան Հասան Ֆէհմի բաշա հազրէթլէրինէ թալիմաթը ճէտիտ վէ մուհիմմէ կէօնտէրիտիկի կիպի սալթանաթը Սէնիյեէնին Լօնտրա սէֆիրի Միւսիւրիւս բաշա հազրէթլէրինէ տախի, մէսէլէյի ճարիեեէ միւթալիգ թալիմաթը մախսուսէ իրսալ գըլընմըշ տբր։

—Գուլէ-գարուսունտա քեային իշպապ քեարխանէյին պուլունմասը, մուխիլլի ատապ վէ ախլէագ օլտուղունտան, վէ մէզքիւր խանէլէր՝ թապիպ վասրթասբյլա լաեբգբյլա իճրայի մուայեէնէ իտիլմէտիկի ճիհէթլէ օրալարա կիտէն պաղը կէնճլէրին պիրթագըմտրաղը մէքրուհեէ տիւշար օլտուղլարընտան պահսլա մէզքիւր խանէլէրին գարատրմասը լիւզումընը ֆար տիւ Պօսֆոր ղազէթասը պէեան իտիեօր։

—Էվվէլքի կիճէ. Գարատէնիզ թարաֆլարընտա շիտտէթլի պիր ֆուրթունա հիւքմ իթտիկինտէն, Գարատէնիզ կիթմէք իւզրէ, էվվէլքի ագշամ շէհրիմիզտէն հարէքէթ իթմիշ օյան պիր իքի վաբօր, պօղազատան տիշարը չրգամաեբպ, պիւեիւք լիման էօնիւնտէ գալմըշլար տբր։

Բազար իրթէսի կիւնիւ վիրուտի լազմ կէլէն Ավտրիա բօսթասը, հավալարընն մուխալիֆէթ վէ շիտտէթինէ մէպնի, տիւն ագշամա գատար կէլէմմիշ տիր։

Պու սէնէ, Էվրօբանընն հէման հէր թարաֆընտա զբշ զիեատէ շիտտէթլի օլուպ, Պալգանլարտա տախի քիւլիեէթշի գար պուլունտուղու, ալընան խապէրլէրտէն անլաշըլմագտա տբր։

—Բումէլի ֆէնէրի գարիեէսինտէ պաղը Արնավուտլարընն թիւթիւն եէթիշտիրիպ գբյտրգլարը վէ մուախխարէն սաթտրգլարը, Ըէժիրնին սէյեար մէմուրլարը թարաֆընտան խապէր ալընարագ, թարլալարը պասրլմշ, վէ թիւթիւն գբյմաեա մախսուս օյան հավանլարը մէյտանա չրգարբլմշ տբր։

—Միլլէթի Մուսէվիեէտէն պիր գբզ, տիւն սապահ Ազաղ-գարուսընտան քէնտիսինի տէնիզէ աթմբզ իսէ տէ, իտիլէն զայրէթ սաեէսինտէ սալիմէն գուրթարրլմբզ, վէ իշպու հարէքէթինին սէպէպի միւալ օլունտուգտա պիրի Ահմէտ վէ տիկէրի Բէթրի իսմինտէ իքի քիչի իլէ ալէագա իտիպ, պունլարընն վատալրընտան ապտանտրընը, վէ բէզալէթի մէյտանա չրգմագտան իսէ, Թէրքի հաեաթա գարար վիրտիկինի սէօյլէմիշ, վէ մէզպուրէտտէ էսէրի ճինէթ կէօսթէրիր պազը հալլէր միշահէտտէ օլունտուղունտան, Թրպպէն մուայեէնէսի զմանընտա, միլլէթի Մուսէվիեէնին ճէօմաթ պաշընընն խանէսինէ կէօնտէրիլմէշ տիր։

—Սուրիեէ վիլաեէթի բէժի ումուրընն Թէտգիգի զմանընտա բէժի ֆապրիգալարը միւտիրինին եագընտա օլ ճանիպէ կիտէճէկի իշիտիրմիշ տիր։

—Սոն մուհարէպէտտէ միթէզարրուր օլան Ռուսիա թէպասընա իթասը գարարլաշտրրրլան մէպալիղին իքինճի թագսիթի օլան 50.000 լիրայի Օսմանինին մարտա գատար կէօնտէրիլէճէկինի ֆար եազրեար։

—Շարգ տէմիր եօլլարը իտարէսի թարաֆընտան տիւնքի թարիխլէ ալտրզրմբզ իլան տբր։

Շարգ տէմիր եօլլարը խաթթընն միւխթէլիֆ մահէլլէրինտէ տիւնքի կիւն (բազար իրթէսի) շիտտէթլի պիր գար ֆուրթունասը մէվճուտ իտուկի, վէ էտիրնէ գաթարընն բէք չօգ միշքիւլաթլէ կէչտիկի, վէ եօլտաապաշըրճա Ուզուն-քէօբրիւ իլէ Բավլօ-քէօյ արասընտա 4 սաաթ կէճիքտիկի, թարաֆբմբզա խապէր վէրիլեեօր։

Ցէտէ-աղաճ խաթթը իւզէրինտէ, պաղը մահէլլէրտէ, գարլար իքի մէթրօ տէրէճէսինտէ եիւքսէլմիշ, վէ գումրանիա՝ 222 Նիւմէրօլու գաթարընն ամէտշիտիւնիւ թաթիլէ մէճպուր օլմուշ տուր։

Գարլարը գալբրմագ ամէլեաթընա կէրմիեէթլէ տէվամ օլունտրընտան, շիմտիքի հալտէ գաթարլարընն ամէտշիտիւ թէէմին իտիլտիկի մէմուլ տբր։

—Էտիրնէ գաթարը, էվվէլքի ագշամ, Էտիրնէ իլէ Զէրքէզ քէօյ ա.բասընտա շէտիտ պիր գար ֆուրթունասընա թութուլմագլա, միշքիւլաթը ապիմէեէ ուղրատրընտան, վագթինտէն իքի սաաթ կէճ Տէրսաատէթ եէթիշմիշ, վէ հաթթա պաղը մահէլլէրտէ պիր գաչ վակօնունու տախի պրագմաեա մէճպուր օլմուշ տուր։

Գբրգ պէշ Նիւմէրօլու էմթաա գաթարը տախի, վագթինտէն պիր սաաթ գատար կէճ Տէրսաատէթ մուվասլէթ իյլէմիշ տիր։

—Խայլի վագբթտան պէրու, ըՍանպօլ կէօմրիւկինճէ, էմմաանընն հըֆզընա մախսուս պաղը պիւեիւք մաղազալար լիւզումի հիսս օյունտուղու հալտէ, պու տէֆա Պաղչէ-գարուսու իսկէլէսի թարաֆընտան 5000 միւրէպպի մէթրօ մահէլլ. լիւզումի օլան մաղազալարընն ինշասընա հասր իտիլմիշ, վէ ինշաաթ խուսուսընա իրա.

տէյի սենիյեէ չերէֆատը օլմուշ տուր։

—Պունտան պէօյլէ, գարարը վիքէլա իճապընճա, վուգու պուլան ազվիեաթ իւզէրինէ մէմուրիեէթլէրինտէն էլ չէքտիրիլէն մէմուրիյնի տէվլէթին մաաշլարը գաթթ օլունը, ֆագաթ պէրայիթլէրի թէպէյեւն իթտիկինտէ, մէմուրիեէթլէրինտէն իխրաճ իտիլմիշ օլտուգլարը զէմանընն մաաշլարընը թէմամէն իթա օլունաճաղը, վէ ահվալը սըհհիեէլէրի իչին սէյեահաթ իտէն վէ եախօտ Մէքքէեէ հաճճա կիտէն մէմուրիյնին՝ նըսֆ մաաշ ալաճագլարը, վէ նըսֆը տիկէրին՝ քէնտի եէրլէրինէ մուվագգաթէն նասպ օլունաճագ մէմուրիյնէ վէրիլէճէկի զագէթալարտա մուհարբէր տիր։

—Իզմիրտէ թապ օլունան Արշալոյս Արեւելեան նամ զագէթանընն սահիպի իմթիեազը, զագէթասընա, Այտընտան ալարագ նէշր իթտիկի պիր մէքթուպտա, խիլաֆը վագը պազը մատտէլէր եազըլմըշ օլտուգու իչին, պիրտէն պիրէ թէվգըֆ իտիլմիշ, վէ պիլա մուհաքէմէ հապսէ իլգա օլունմուշ տուր։

—Մէմալիքի էճնէպիեէտէ մուգիմ թէպաայի Օսմանիեէնին թահրիրի նուֆուսընը իֆրա իթմէք իւզրէ, խարիճիեէ նէզարէթինտէն պիլճիւմլէ Օսմանը գօնսօյսըրընա էվամիր կէօնտէրիլմիշ տիր։

—Ցիւն, սապահա գարշը, Պէյօղլունտա Պայրգ-բազարընտա պիր հարիգ վուգու պուլուպ, եալընզ պիր քիչիւք գահվէխանէ միւհթէրէգ օլմուշ տուր։

Էվվէլքի կիւն տախի Գայլօնճու գուլլուղու թարաֆընտա պիր հարիգ զուհուր իթմիշ իսէ տէ, պիւեիւք պիր խասարը մուճիպ օլմագսըզը, տէրհալ սէօնտիւրիւլմիշ տիւր։

—Ատանատան Սիմանպուլ զագէթասընա եազըլտըղընա կէօրէ, Ատանա թիճճարը միթէպէրանընտան օլան վէ Օսմանը պանգասընըն վէքիլի պուլունան Մ. Մավրոմաթի նամ զաթը գասասը, յունվարըն պէրինճի կիճէսի խըրսըզլար մարիֆէթիյլէ գըրըլարագ, գըսմէն մէճիտիեէ վէ գըսմէն ալթուն օլտուգու հալտէ, թագրիպա 1500 լիրա սիրգաթ օլունմուշ տուր։

Հիւքիւմէթ վէ ինկիլիզ գօնսօլօսու, սարիգլէրին տէրտէսթի զըմնընտա թէտապիրի լազըմէեի իթթիխազ իթմիշլէր, վէ իրթէսի կիւն, իքի սէնէ գալէպէնալիքտէն սօնրա ախիրէն Բիւստան ավտէթ իթմիշ օլան Գայսէրիեէլի Մուսթաֆա նամ շախս (զանն օլունտուղունա կէօրէ, մէրգում 15 սէնէ իչին մահքիւմ օլմուշ տուր), թարսուստա թէվգըֆ իտիլմիշ տիր։ Մէրգում, ալէսսապահ, արապա իլէ Ատանատան թարսուսա կիթմիշ տիր։ Մուսթաֆա՝ հուզուրը հիւքիւմէթէ կէթիրիլտիկինտէ, մատտէյի սիրգաթտան խապերի պուլունտուղունու քիւլլիէն ինքեար կէլմիշ տիր։ Մէրգում, օ կիճէ, հապսխանէյտէ պողազը էթրաֆընա կէչիրիլմիշ օլան զինճիրի գըրըպ, վէ էլինտէ գալան զինճիր բարչալարը յա հապսխանէ պէքճիսինէ վուրուպ եարալաեարագ ֆիրար իյլէմիշ իսէ տէ, միւլազիմ Եահեա էֆէնտի թարաֆընտան տէրտէսթ, վէ թէքրար հապսէ իլգա իտիրմիշ տիր։ Միւլազիմի միւմայիլէյհի իւչ կիւն գատար մէրգում իլէ պէրապէր հապսխանէտէ գալարագ, գապահաթընը իգրար իթտիրմէկէ չալըշմըշ, վէ իւչ կիւնտէն սօնրա, Մուսթաֆա, մատտէյի սիրգաթըն ֆայիլի քէնտիսի օլտուղունու պէեան իյլէմիշ, վէ քէնտի իգրարլարը իւզէրինէ, Ալի, Պէտիր, Միւսլիմ վէ Մէլգօն նամ տէօրթ չերիքլէրի տախի տէրտէսթ գըլընմըշ տիր։

Եազընտա պունլարըն մուհաքէմէսինէ պաշլանաճագ տիր։

Հիյնի սիրգաթտա գասատա 5000 օսմանը լիրասը պուլունմուշ իսէ տէ, սարիգլէր, թէքմիլ գասաեր աշամաերպ ուֆագ պիր տէլիք աշմըշ օլտուգլարընտան, մէպլաղը մէվճուտու թէքմիլէն աշըրամամըշլար տիր։

Զալընան ագչէնին պիր միգտարը պուլունտուղու կիպի, պագիսինին տէ պուլունաճաղը մէմուլ տիր։

Վալի հազրէթլէրիյլէ միւտտաիի ումումի էֆէնտի պու իշտէ շայեանը թագտիր սուրէթտէ զայրէթ վէ հիմմէթ կէօսթէրմիշլէր տիր։

—Ցիւնքի զագէթալարտա, եինէ Պէյօղլու ճիհէթինտէ վուգու պուլմուշ պազը սիրգաթ հավատիսի օգունմուշ տուր։

Պու սիրգաթլար տայիմա այնի թարգտա շէյլէր օլտուղունտան, թաֆսիլաթընտան սարքը նազար իլէ, մահգա, կէրէք զապըթանընը վէ կէրէք էհալիսինին նազարը տիգգաթընը տավէթ իթմէք իւզրէ. եալընըզ պու գատար իշար իլէ իքթիֆա իյլէրիզ։

—Մալիեէ միւֆէթթիշի Մուսթաֆա Նայիլի էֆէնտի հազրէթլէրի թարաֆընտան, թիճարէթ նէզարէթինին սանտըղը թահթը միհրէ ալընմըշ տուր։

—Ագտէնիզ Ավտթրիա տօնանմասը, եագընտա կիրիտ սուլարընա կիտէճէք տիր։

—Կէչէն կիճէ, Սթամպօլտա Ասմա-ալթընտա Եարըմ խան տէնիլէն խանընն պիր գըսմը եըգըլմըշ իսէ տէ, տէրուենինտէ քիմսէ պէյթուլթէթ իթմէտիկինտէն, նուֆուսճա զայեաթ օլմամըշ, վէ եալընըզ օտա պազը եընթը ալթընտա գալմաղլա, իտիլէն մուավէնէթ սաեէսինտէ, պիչարէ աղրճա եարալը օլարագ գուրթարըլմըշ վէ խաաթխանէեէ կէօթիւրիլմիւշ տիր։ Եաշամասընա իւմիտ վար իմիշ։

—Բազար ագշամը, կիւնէշ պաթճաղը ըատտէլէրտէ, Գանլըճա սաքինէլէրինտէն իխթիեար պիր շէյլա, գաեըգլա Արնավուտ քէօեիւնտէն գարշը գըրեեա կէչմէքտէ իքէն, Գանտիլլի ագրնթըրնտա գաերգտէվրիլիպ՝ քէնտիսի վէ գաեըղը չէքմէքտէ օլան խըզմէթքեարը տէնիզ տիւշմիշլէր, վէ էթրաֆտան իտիլէն իմտատ սաեէսինտէ, խըզմէթքեար սաիմէն գուրթուլուպ, ֆագաթ շէյլիին նաշը պուլունամամըշ տըր։

—Իզմիրին Էմբարսիալ զագէթասընտա կէօրիւլէն պիր ըսթաթիսթիգէ նէզարէն, 1883 սէնէսինտէ իզմիրտէ 38 եանկըն զուհուր իթմիշ, վէ 37 եանկըն պաշլաերպ, ֆագաթ տէրհալ սէօնտիւրիւլմիշ օլտուղու հալտէ, 1884 տէ 46 եանկըն զուհուր իթմիշ, վէ 29 եանկըն տախի պաշլամըշ իսէ տէ, տէրհալ սէօնտիւրիւլմիշ տիւր։ Պու եիւզտէն, իզմիրտէ ամճէնթէլէրի նան սիկուրթա գումբանեալարընա 383 տէ 30 պին լիրա զարար օլմուշ իքէն, 1884 տէ 42 պին 450 լիրա զարար վուգու պուլմուշ, վէ պազը աճէնթէլէրին տիւշար օլտուգլարը զարար, պու ճէտվէլտէ թէմամէն թասրիհ իտիլմէտիկի կիպի, վիլաեէթին տախիլի չէհիրլէրիյլէ գարիեէլէրինտէ վուգու պուլմուշ օլան հարիգլէր, պու հիսապ տախիլինտէ պուլունմամըշ տըր։

Էմբարսիալ զագէթասը, հարիգլէրին պու տէրէճէ քէսրէթի, սէրվէթի ումումիեէնին մահվընը ինթաճ իտէճէկի, վէ պունլարտան պազըլարը գազաէն օլա, էքսէրիսինին գաստի օլտուղու աշիքեար պուլունտուղու ճիհէթլէ, մէնենի վուգուլի զըմնընտա, հիւքիւմէթճէ թէտապիրի լազըմէնին իթթիխազընը թավսիեէ իյլէեօր։

ՄԻԻԹԷՆԷՎԻՑԵԷ

—

Ֆրանսա մէճլիսի մէպուսանընն սօն իճթիմանտէ, Ֆրանսատա ասքերի մաաշլարընն թէմհիտինէ տայիր պիր գանուն լայիհասը թագտիմ օլունմուշ տուր։ Իշպու լայիհա մուճիպինճէ, Ֆրանսըզ ասքէրինին կիւնտէ ալտըղը թախսիսաթ պէր վէճճի աթի պէեան օլունուր։

	ֆրանք	սանթիմ
Միւշիր	79	50
Ֆէրիգ	52	40
Լիվա	34	90
Միրալայ	24	»
Գայմագամ	19	70
Թապուր բէյիսի	16	60
Գօմանտան եիւզպաշը	10	»
Միւլազիմ	7	50
Միւլազիմի սանի	7	»
Միւլազիմ չակիրտի	6	»
Մուավին	2	52
Սիւարի պաշ չավուշու	1	»
Պաշ չավուշ	1	22
Չավուշ	0	92
Պէօլիւք էմինի	0	69
Սիւարի օն պաշըսը	0	44
Գազմաճը	0	42
Պիրինճի սընըֆ նէֆէր	0	32
Իքինճի սընըֆ նէֆէր	0	27

—

Նիւ-Եօրգտան ինկիլիզ զագէթալարընա քէշիտէ օլունան պիր թէլէկրաֆտա, ինկիլիզ թէպտիլլէրինին՝ Ամերիգանընն Բէնսիլվանիա եեալէթինին վէսթմօրլանտ գօնթլուղունտա, կիզլի վէ պիւեիւք պիր ֆէսատ ճէմիյեէթի պուլունտուղունու, վէ ախիրէն ինկիլիթէրրատա տինամիթ պարութու իլէ զուհուրա կէլէն ճինաեէթլէրին՝ պու ճէմիյեէթին թէրթիպաթը մուզիրրէսինտէն օլտուղունու քէշֆ իլէ, Վաշինկթընտա մուգիմ ինկիլիզ էլչիսինէ քէյֆիեէթի պիլտիրտիքլէրի իշար օլունմուշ իսէ տէ, տիկէր թարաֆտան վաշինկթընտան վիրուտ իտէն տիկէր պիր թէլէկրաֆնամէտէ, սէֆիրի միւմայէյհին, Բէնսիլվանիատա վիճուտի բիվաեէթ օլունան կիզլի ճէմիյեէթ հագգընտա հիչ պիր մալիումաթ ալմատըղը պիլտիրիլմիշ տիր։

—

Ռուսիատա քիթապ վէ սայիրէնին թէթթիշինէ մէմուր օլան իտարէ («ԱՆԽ-ը)» Լէհլի գաթթ օլիքլէրին տուա քիթապպարընը պու քէրրէ նազարը թէֆթիշտէն կէչիրէրէք, «գրալ» քէլիմէսի, «բէտերիմիզ Ալէքսանտր Ալէքսանտրովիչ» քէլիմէլէրինէ, վէ «եա Բէպպ, պիզի թահթը հիմաեէնէ ալ» սէօզլէրի, «Ռուսիաեբթահթը հիմաեէնէ ալ» սէօզլէրինէ, վէ «կիւնահլարըմըզը աֆվ էթ» սէօզլէրի, «կիւնահլարըմըզը իզալէ իյլէ» սէօզլէրինէ թահվիլ օլունմուշ, վէ հազրէթի իսանընն՝ «էսիրլէրի թէսէլլի էթ եախօտ գուրթար» սէօզիւ իլգա գըլընմըշ տըր։

—

Ֆուպա նէհրի մէճրասընընն՝ պիր ինկիլիզ հարպ սէֆինէսի թարաֆընտան իշզալ իտիլմիկի մուհագգագ սուրէթտէ սէօյլէնիեօր։ Խրտիվի սապըգ իսմայիլ բաշա հազրէթլէրինին զէմանը իտարէսինտէ, պիր ֆըրգայի սէֆէրիեէյի Մրսըրիեէ Ագիրգանընն սահիլի չարգ իսինտէ վագը մէզքիւր մահէլլի եէտը թասարրուֆունա կէչիրիլմիշ իսէ տէ, Զանզիպար հիւքմտարը օրաեը թալէպ վէ իտտաա իթթիկինտէն, ինկիլիթերրա միւտախէլէ իյլէմիշ, վէ Մը"ըրլըլար, մէվգբի մէզպուրու թախլիեէեէ մէճպուր օլմուշլար տըր։ Պու կիւնքի կիւն իսէ, ինկիլիզլէր, օրաեը քէնտիլէրին թահթը խաթիլալարընա կէչիրմիշլէր տիր։

—

Ինկիլթերրա վէլիի ահտը բրէնսը կայ հազրէթլէրինին պիւեիւք մախտուումու բրէնս Ալպէրթ Վիգթօր-Գրէթիէն-Էտուար, յունվար 8 տէ սինին բիւշտէ պալիզ օլմուշ, վէ պու վուգուաթտան տօրաեը, գրալիչա Վիգթօրիա հազրէթլէրինին սէրաեընտա վէ թէքմիլ ինկիլթերրատա ֆէվգելատէ շէհրի այնլէր իճրա իտիլմիշ տիր։

Բրէնս Ալպէրթ-Վիգթօր, 1864 յունվար 8 ինտէ Վինտսօրտա տողմուշ, վէ 13 եաշընա գատար ֆամիլեասը իչինտէ թալիմու թէրպիյէ կէօրմիշ, վէ 1877 տէ, Պրիթանիա նամ հարպ սէֆինէսինտէ պիր միւտտէթ վագըթ կէչիրտիքտէն սօնրա, ինկիլթերրա պահրիեէ մէքթէպինտէ նիզամէն իմթիհանընը վիրմիշ, վէ իքի սէնէ սօնրա, Պաշանթ նամ վաբօրա բաբիպէն։ Ագտէնիզ կիթմիշ տիր։ 1881 վէ 82 տէ, մէզքիւր սէֆինէտէ միշօլուգ իտերէք, բրէնսի միւշարիլէյհ, տիւնեանընն էթրաֆընտա պիր սէյեահաթ իթմիշ, վէ 1883 տէ ինկիլթերրաեա ավտէթլէ, Գամպրիճ մէքթէպինտէ իքմալը իւլում իյլէմիշ տիր։

—

Ոպանիատան ալընան խապէրլէրէ նէզարէն, գրալ Ալֆոնս, զէլգելէտէն միւսապ օլան մահէլլէրի պիզզաթ տօլաշմագտա վէ պիչարէկեանը թէսէլլի իթմէքտէ իմիշ։ Միւշարիլէյհին իշպու հարէքէթի ինսանիյեէթքեարանէսի ումումէն թագտիր օլունուպ, հէր թարաֆտա մագհարը հիւսնի գապուլ օլմագտա իմիշ։ Պիչարէկեանը էհալիեէ, Բարիս իեանէ գօմիթէսինտէն 40 պին, վէ Լօնտրա իեանէ գօմիթէսինտէն 90 պին ֆըրանգ, վէ տահա սայիր եէրլէրտէն իեանէլէր կէօնտէրիլմիշ իսէ տէ, եալընըզ Ամանիատան շիմտիեէ գատար իեանէ վիրուտ իթմէմիշ տիր։

—

Համիլէ օլան պիր գատըն, վազը համլ իտէմէեիպ, հիչ օրմազտա անընգուրթուլմասը իչին, չօճուղընին ֆէտտա իտիլմէսի, վէ բարչալաեարագ իրտաճը մէսէլէյի նազիքէ վէ մուհիմմէսի, Բօմատա պիր խայլի մուպահասաեա սէպէպիեէթ վիրէրէք, բէհապինի մէշհուրէտէն պազըլարը, վէլվալ վալիտէ վէ չօճուղուն թէլէֆ օրմալարը իհթիմալտէն պուլունսա, եինէ օ եօլտա պիր մուամէլէյի ճէբրահիեէնին օն թէնպիհլէր գանունընա

ՈՂԲ ԵԴԵՍԻԱՑ
Ի ՍՐԲՈՑ ՆԵՐՍԻՍԷ
ՇՆՈՐՀԱԼԻՈՑ
ԱՍԱՑԵԱԼ

4

Յանդերձ տեղիսըն փախչէին։
Բայց զի մեղացն բազմութիւն
Որ միշտ առիս յաճախէին,
Զայն որ բարեաց մասունք էին
Զամենեսեան խափանէին։
Իսկ զչարիս մերձաւորին
Մինչեւ 'ի գլուխ իսկ հասուցին,
Զոր աստանօր սիրտ իմ ճմլի
Ի երիկամունքս իմ գալարին։
Յաւ հարկանի յորովայնիս
Միտք և հոգիս իմ այլայլին,
Մինչդեռ յիշեմ զոր ահագին
Եւ զառաւօտն մեռագին։
Զայն լոյս ցերեկըն խաւարին
Որ լուսացաւ նսեմ խորին,
Յորժամ զհուրըն սոդոմին
Ներքուստ 'ի վեր բորբոքեցին։
Ո՛չ 'ի վերուստ անձրեւաժին
Այլ 'ի ստորինքս փորածին,
Յայնժամ պարիսպ ամրականին
Վերուստ 'ի վայր կործանէին։
Եւ 'ի հիմանց տապալէին
Մուտ թշնամեացըն դործէին,
Այլ քաջարիքն ոչ կասէին
Ի ոչ 'ի փախուստ իսկ դառնային։
Բայց առ միմեանս ձայնէին
Քաջալերեալ յորդորէին,
Արիաբար հաստատէին
Զինուք յանկարծըն պարսպին։
Դիմեալ 'ի մահ խրախուսէին
Ոչ զանգիտեալ 'ի սրոյ նոցին,
Այլ որպէս հօտ հովուապետին
Յաղն երկնային գրոհ տային։
Քահանայք եփուտաւորք
Սուսերաւորք լինէին,
Եպիսկոպոսքն պատուական
Ի ձեռս առեալ զնշան խաչին։
Հա՞պա եղբարքք սիրելիք
Մի՛ զարհուրիք առ ձայնէին,
Զմահ ընտրեցէք դուք քաջութեամբ
Որ քան զկեանս է գովելի։
Ահա հասեալ է մարտադիր
Եւ յաղթանակն է 'ի ձեռին,
Եւ պսակէ զքաջն և զարին
Որ յայսմ աւուր մեռանիցին։
Իսկ չարութիւն արբանեկին
Զդասս վարէր զօրականին,
Հրատարակէր 'ի լուր նոցին
Արիանալ յայնմ մարտին։
Յորմէ պարգեւք խոստանային
Եւ մեծութիւն յոյժ երկրային,
Նաեւ պատիժ պատուհասին
Սպառնայր ածել թոյլ և վատին։
Յայնժամ զինեալքք լինէին,
Գունդքք զօրաց անաստուածին,
Գազանաբար յարձակէին
Մերձեալ 'ի մուտն պարսպին։
Իսկ զօրականք անյաղթելի
Որ անդանօր հասեալ կային,
Ընդդիմամարտ գոլով նոցին
Զհակառակսն վանէին։
Եւ որպէս փայտ ինչ յանտառի
Յանօրինաց կոտորէին,
Մինչ զի զահի հարկանէին
Եւ յետս ընդդէմ նահանջէին։
Բայց երանի՜ էր իմ անձին
Թէ բանք իմ ասա դադարէին,
Եւ ոչ յառաջ այլ խաղային
Ճմլել զսիրտս լսողին։
Այլ չէ օգուտ յայսցանէ ինձ
Բանիւ լռել զորս 'ի կարգին,
Իբրու արդեամբ ընդիս անցին
Զարիքս այս մեծ ւ անհնարին։
Քանզի յորժամ ոչ կարացին
Յաղթել քաջացն որ անդ կային,
Յայնժամ վիրագն անդնդային
Գոչեաց ռամիկ զօրականին։
Ի սուր յաւար ւ 'ի գերութիւն
Ասաց լինել զամենեսին,
Եւ զայն լուեալ Եբրայեցին
Անթիւ զօրաց բարբարոսին։
Իբրեւ զեռանդ պտոյտ էին
Շրջան առեալ չուրջ քաղաքին,
Զեռմամբ խռեալ տագնապէին
Մի առ միով արշաւէին։
Փողս և գոռէրքս գոչէին
Իբրեւ յամպոց որոտային,
Զայնս ահագինքս հնչէին
Մինչ զի գերկրքս դղրդէին։
Որք վատասիրտքքն վախէին
Քաջ և արիքն խիզախէին,
Ոմանք 'ի մահըն դիմէին
Ի այլք 'ի յահէ մեռանէին։
Այլ զի նուազ ժողովն էին
Ի ոչ բաւականքս պարսպին,
Եւ այն դատեալ վաստակէին
Ի յանդադար պատերազմին։
Քանզի տեսեալ ժուժկալեցին
Իբր ամսօրեայ գոլով մարտին,
Վասն այնորիկ տեղ ինչ մասին
Ի պահպանաց թափուր գտին։
Յորում եկեալ բարձրանային
Սակաւ ոմանք յաշտարակին,
Իսկ ժողովուրդքք քաղաքին
Զայն ինչ տեսեալ զարհուրէին։
Զայնս գուժի արկանէին
Եւ 'ի փախուստն դառնային,
Եւ ապա զինչ կամ ո՞րպիսի
Անդ տեսութիւն է դժուարին։
Քանզի խուժանն անօրինին
Մինչ զփախուստն զայն տեսին,
Սուսերամերկքք լինելով
Մէջ քաղաքին յարձակէին։
Եւ ժողովոցն բազմութիւն
Մի զմիոյ հետ կասէին,
Առաջի ընթանային
Մինչ 'ի դրունքս դղեկին։
Զսայրասուրքն քամէին
Եւ որպէս գայլք 'ի հօտ գառանց,
Ի մէջ նոցունց անկանէին
Արեան վտակքք հոսէին։
Զերիտասարդս և զմանկունս
Անխնայապէս խողխողէին,
Յալիս ծերոց ոչ գթային
Ի ոչ 'ի հասակըն տղային։
Ոչ 'ի պատիւ քահանային
Ի ոչ յաստուճան հայրապետին,
Մինչ զի յարեանցքն ճապաղիս
Ծերոց ալիք ներկանէին։
Եւ քահանայրքն խորհրդին
Ի սուրբ արեան կենարարին։

մուզայիր օլտուղունու, հալպուքի տիկէրլէրի՝ պու էֆքեարը զըտտընը, եանի վազը համլ էանասընտա, վալիտէ վէ չօճուղուն թէլէֆլէրի մուհագդաղ կէօրիւիւրսէ, հիչ օլմազսա վալիտէսինին գուրթարըլմասը իչին, չօճուղու բարչալաեարագ իխրաճ իթմէք ուսուլինին ճայիզ օլաճաղընը իտտաա իթմէքտէ պուլունմուշլար իքէն, պու տէֆա վաթիգան մէճլիսի ռուհանիսի, Լիօն չէհրի սերբիսգօպոս գարտինալընընն օլ պապտէքի պիր շիւպհէսինի հալ իչին եազտըղը թահրիրաթտա, էվվէլքի իտտաաեը, եանի էկէր վալիտէ վէ չօճուղուն պիրլիքտէ վէֆաթ իտէճէքլերինտէն գօրգուլսա պիլէ, երինէ վալիտէերի գուրթարմագ իչին չօճուղու բարչալաեարագ իխրաճ իթմէք ճայիզ օլամայաճաղը խուսուսընը թաստիգ էյլէմիշ տիր։

—

Եագընտա կէօնտէրիլէճէք օլան էֆրատը ասքէրիեէ իլէ պիրլիքտէ, Զինտէ Ֆրանսանընն 41.500 նէֆէր էֆրատը ասքէրիեէսի պուլունաճաղընը Բարիսին թէլէկրաֆ ղազէթասը բիվաեէթ իտիեօր, վէ Շանկայտան պիր ինկիլիզ ղազէթասընա եազընան պիր մէքթուպտա, Զինլիլեր թարաֆընտան ախիրէն պաղը Ալման վէ Ամերիգալըլարա քիւլլիեէթի էտեվաթ վէ մուհիմմաթը հարպիեէ սիբարըշ օլունտըղը, վէ Շանկայտա Ամանլարընն վէ Ամերիգալըլարընն ճէսիմ թիճարէթ մէրքէզլէրի օլուպ, Զին վիլքէյա վէ բիճալընա միլքէմմէլ զիեաֆէթլեր վերտիքլէրի, վէ մէգքիւր սիբարըշլարընն, այէսսէվիեէ զիեաֆէթ երտէն սօնրա վուգու պուլտուղու, վէ Զին օրտուսունտա չիմտիքի հալտէ 150 նէֆէր Ալմանիայը պուլունտուղու, վէ պունլար, եալընըզ մուալլիմ չավուշլար օլմաեըպ, թալիմ ու թէրպիեէլերի միլքէմմէլ զապիթանատա պուլունտուգլարը, վէ Ամանիատա ինչա օլունան Զինին հարպ սէֆինէլերինին ճիտտի պիր մուհարէպէեէ կիրիշէպիլէճէք հալտէ օլմատըգլարը իչար գելընընեօր։

—

Էմրի թիճարէթին թէվսի վէ թէրագգիսը իլէ վէսայիթի ինզիպաթիեէնին թէէմինի զըմնընտա իրան տէվլէթի պիր թիճարէթ նէզարէթի թէչքիլ իտիպ, իտարէսի՝ մէտրիֆ վէ մատէն վէ թէլէկրաֆ նազըրընա իհալէ օլունտուղու, վէ թիճարէթկեահ օլան պէլտէլէրտէ պիրէր թիճարէթ մէճլիսի թէչքիլ վէ թէէսսիսի հագգընտա էվամիր թէսթիր գելընտըղը, վէ նէթիճէյի գարարլարը, հուզուրը ճէնապը Շահիեէ արզ օլունաճաղը Իրան ղազէթասընտա կէօրիւմիւշ տիւր։

ՄՈՒՀԱՔԷՄԷ

ՄԱՏԱՄ ԳԼՕՎԻՍ ՀԻԿԻՐԻՆ ԻՆԹԻԳԱՄԸ

(110 Նէ-նէէդրէն դ-էբյեէ)

Մօրէնին մաշուգէսի մատմուազէլ Գլէման Բըթի-Պոնէ ճէլպ օլունուպ, իսթիմա իտիլմիշ տիր։ Մէրգումէ պիր տիքիշճի օլուպ, սիեահ էլպիսէլէր իլէ մահքէմէեէ կէլմիշ տիր։

Ս. – Մօրէն՝ սիզէ մատամ Հիւկ իշինտէն պահս իտէր մի իտի։

Ճ. – Էվվէթ, էֆէնտիմ, վէ քէնտինին մատում օլտուղունու, վէ սէօյլէտիքլէրինի, մատամ Գօրպիօնուն աղզընտան իշիթմիշ իտուկինի թէէմին իտէր իտի։ Զէվալը Մօրէն՝ բէք ֆագիր իտի։ Մահքիմիյէէթինտէն սօնրա, Պրիսէլէ կիթմիշ, վէ պըրթընտա կէօմէեի, վէ սեաղընտա գունտուրասը օլմաեարագ, վէ աճըրգտան էօլմէք բատտէսինէ կէլէրէք ավտէթ էյլէմիշ իտի։

Ս. – Պաղը մէքթուպար եազտըղընը կէօրմիշ միւ իտինիզ։

Ճ. – Խա՛յր, էֆէնտիմ։

Ս. – Սիզ, եազը պիլիրմիսինիզ։

Ճ. – Խա՛յր, էֆէնտիմ, պիր ազ օգուտմագ պիլիրիմ։

Էհլի մալիւմաթտան Մ. Կոպէր՝ իմզասը մէքթուպարը եազըսը։ Մօրէնին եազըսընա պէնզէմէտիկինի, վէ Մ. Ֆիրար Նամընա եազըլարագ, Մօրէնին բէտէրինէ, միւտտաիի շախսի օլմասը վէ թազմինաթ իսթէմէսի իխթար իտիլէն մէքթուպ իլէ իմզասըզ մէքթուպարը պիր էլտէն չըգմըշ իտուկինի պէեան իթմիշ տիր։

Իսթիճվապընն խիթամընտա, պիր ազ արամտան սօնրա, մուհաքէմէ թէքրար իտիպ, Մօրէնին բէտէրի թարաֆընտան վէքիլ օլան ավոգատ Մ. Անժէլի, քէլամա աղազ իլէ, Մօրէնին մատուսիեէթինտէն, վէ մատամ Գօրպիօնտան իշիթմիշ օլտուղու սէօզլէրտէն պաշգա պիր շէյ սէօյլէմէմիշ օլտուղունտան, վէ մատամ Գօրպիօնուն՝ սէօյլէտիքլէրինի մուախխարէն ինքեար էյլէտիկինտէն պահսըա, 20.000 ֆրանգ թազմինաթ թալէպ իթմիշ տիր։

Պատէհու միւտտաիի ումումի աեաղա գալգըպ, ղաեէթ պէլիղ վէ միւէսսիր պիր մէգալէ իլէ, մատամ Գլօվիս Հիւկ ալէյհինտէ տավասընը թասվիր էյլէմիշ տիր։

Միւտտաիի ումումի, մաղնունալէյհանընն իսնատաթը վագբատան թէմամիյլէ պէրի իւզ գիմէէ օլտուղընը պէեան վէ իյան իլէ պէրապէր, պիէսաս իսնատաթա ասլա իլթիֆաթ վէ հեվալէյի սէմմի իթիպար իթմէմէսի, վէ պու իսնատաթընն պիրթագրմսէֆիլ քիմսելէր թարաֆընտան սուտուր էյլէտիկինէ մէպնի, հագարէթլէ մուդապէլէ իթմէսի, վէ խուսուսիյլէ մահքէմէ թարաֆընտան վերիլէն հիւքմ, զիեատէսիյլէ պիլէ թարզիեէյի մաթլուպէեի հասըլ իթմիշ օլտուղունտան, արթըգ պու իշի ունուտարագ, սընըֆընա լաեըգ մուամէլէտէ պուլունմասը լազըմ կէլտիկինի, հէմ նէզարէթի հէմ տէշտիեէթլէ էյլահ իտէրէք, խաթիմէյի քէլամտա, "գանուն նի՞չին եաբըլմըշըը։ Էֆիրատը ճէօմասթ՝ քին ու զարազտան մուհաֆագա իշին տէյի՞լ մի տիր։ Ճէզա գանուննամասի՝ եալընընգ ֆագիրլէր, սէֆիլլէր վէ էտնալար իշի՞ն մի տիր։ Խա՛յր խա՛յր, հէր քիմ օլուրսանըզ օլուն, վէ քէնտինիզի նէ գատար հագգը զանն իտէրսէնիզ իտին, ատալէթին վազիֆէսինի խօտ պէ խօտ էյֆաեէ։ Վէ էլինիզի թէսլիհէ պիր կէօնա հագգ ու սէլահիեէթինիզ եօգ տուր։ Խուսուսա քի գանուզ՝ հագգընընզը թէմամիյլէ իհգագ իթմիշ տիր։ Թէէհիճ վէ թէէսիր սայիգասընա իրթիքեապ օլունան ճինաեաթ ասհապընն չօգ քէրրէ պէրաեթլէրինէ հիւքմ օլունտուղու վագը իսէ տէ, պու կիպի ճինաեէթլեր տէ կիւնէէն կիւնէ պիր սուրէթի միւտհիշէտէ արթմագտա տըր։ Արթըգ պու մագուլէ թէճավուզաթը գանուննիեէտէ նիհաեէթ վերիլմէսի զէմանը կէլմիշ տիր։ Մատամ Գլօվիս Հիւկ՝ պիքէս, *ամիսիզ վէ սահապէթի գանուննիեէտէն մահրում պուլունան օլ սէֆիլ գարըլարատան տէյիլ տիր քի, օկիպիլէրին հարաքեաթը մէյուսանէսի մաազուր կէօրիւլտիկիւկիպ, մէրգումէնին տախի տայիրէյի ատլիեէ տախիլինտէ իրթիքեապ իթմիշ օլտուղու ճինաեէթ մաազուր ատտ օլունսուն։ Հուզուրընընզտա պուլունան մաղնուն ալէյհա մատամ Գլօվիս Հիւկ՝ գանունընն ատալէթինէ մազհար օլմուշ, վէ միւքէմմէլ սուտէ թարզիեէ իտիրմիշ օլտուղու հալտէ, իյպու տայիրէյի ատլիեէ տախիլինտէ քէնտի հագգընը իհգագ իթմիշ օլան հաքիմլէրին կէօզիւ էօնինտէ, իրթիքեապը ճինաեէթ իտիպ, համիլէրի օլան հաքիմլէրին մէզկիյեէթի ուլուվիյեէսինի բայիմալ էյլէմիշ տիր։

*Պէրայիթի զիմմէթինէ հիւքմ իտէրսէնիզ, հագգը գաթլին մէշրուիյեէթինի թազտիս իթմիշ օլաճագսընը։ Պու կիպի մանէվի պիր ուլդուսուզլուգ, մէմլէքէթին այթիւսթ օլմասընա սէպէպ օլապիլիր։ Պէեանօլունան էսպապ, իրթիքեապ իտիլէն ճինաեէթի նէ գատար թախֆիֆ իթմիշ օլա, ագալլի, մատամ Գլօվիս Հիւկիւն պէշ սէնէ մահպուսիեէթինէ հիւքմ իթմէնիզ լազըմ կէլիր։ Մուճազաթը շիտտէթինտէն իւրքմէեինիզ։ Սիզ, հաքիմլիք վազիֆէսինի իյֆա իտին։ Աֆվ հագգընը հայիզ օլան զաթ, իսթէր իսէ, աֆվ իթսին։ Հագգը աֆվը հայիզ օլան զաթընն հիսսիեաթը բահիմանէսի իսէ, ճիւմէմիզին միւսէլլէմի տիր, տէմիշ տիր։ (Խէրնամը էոբէ)

ՎԱՐՆԱՏԱՆ ՄԷԹԹՈՒՊ

Վարնա 1885 յունվար 6

... Միւսլիմ։

Պիզ հէր նասլ իսէ, թէրճէմանը էֆքեար զազէթասընն մէնաֆիյի չախսիյէսի զըմնտա գուլանտըղը էնթրիգալարընն մահիյեէթինի բէք իյի պիլէմէմէքտէ իքէն, միւթէպէր զազէթանընը օգումահա պաշյասը. զըմզտանպէրու, զազէթայը մէգքիւր մուհարրիրինին մէսլէք ու հարէքէթի նէ տէրէճէտ մուճիպի իգրահ վէ նէֆրէթ օլտուղունա գանի օլտուգ, չիւնքի պիր չախս հագգընտա ազվ իտիլէն հագարէթէ, վէ օ չախսա իսնատ օլունան իֆթիրալարա էֆքեարը ումումիեէ ամին տիեէմէզ, չիւնքի հէր իշտէ էսպապը մուճիպէյի հավի տէյիլ վէ պէրահին արանըլմագ լազըմ կէլիր, էգճիմէ Հաճընտա վուգուա կէլէն ճէպրի նի.քեահ հագգընտա Ատանա մուխպիրինիզտէն ալըպ նէշր իթտիկինիզ մէքթուպ իլէ մէրգումէ թէրճէմանա միւտիրինին էվիրմէք չէվիրմէք իսթէտիկի տօլապ վէ ֆըրըլտագլարընը օրթաեա գօյմուշ օլմանընգտան տօյաեը, սիզլէրէ ատէթա համիյի ինսանիյեէթ մագամընտա քէնտիմիզի թէչէքքիւրէ մէճպուր թանընրըզ։ Վէ պու իշտէն տօյաեը թէրճէման ճիզ գալարագ, չունուն պունուն ալէյհինտէ պիր թագրմ ատի վէ միւնասիպէթսիզ սէօզլէր եազմահա ինսաֆ իթմէմիշ իսէ տէ, չի ֆայտէ քի էֆքեարը ումումիեէ ինտինտէ քէնտի պէրայիթինի իճապ իտէր սուրէթտէ էսպապը մուճիպէյի հավի իտարէյի լիսան իտէմէյիպ տէ պէր վէճհի մէչրուհ հագարաթա գըրեամ իթմէսի քէնտի հագգընտա սէօյլէնիլէն վէ եազըլան պիլճիմիզէ իֆատաթը թաստիգ տիմէք օլաճաղընտան, վէ զազէթայը մէգքիւրուն պու վէ պունա պէնզէրհալու հարէքէթլերի զանն իտէրիմքի, էրմէնի գանը թաշրեան հէր էրմէնինին նէֆրէթ ու իգրահընա քեաֆի վէ վաֆի էսպապը մագուլէտէն ատտ օլունապիլճէք տիր։ Պինաէն ալէյհ քէմալ թէէսսիֆ իլէ իգրարէ մէճպուրըզ քի, կրօնական պատկառելի ժողովք թարաֆընտան իշպու Հաճընը ըզազէթինին թէզքիպինի հավի զազէթալարա տախի ըսմի սուրէթտէ իլանար կէօնտերիլմէսինէ կիւրմէքտէն պաշգա պիր շէյ լազըմ կելմէզ տիկէր թարաֆտան թէաճիւպիմիզիւ մուճիպ պիր շէյ վարիսէ; օտտա Արեւելք զազէթայը միւթէպէրինին պու անէ տէկին սիւքիւթիւ իխթիեաը իտիպ քէօշէյի վահտէթէ չէքիրմէսի տիր, չիւնքի ազ չօգ տույզուսու օլան էրմէնիլէրին գանլարընը գաֆալարընա չրզարթմահա սէպէպիյեէթ վիրէն հալ՝, մէգքիւր զազէթանընն Հաճընն վագբասը հագգընտա իթտիկի նէչրեաթ տըր։ Ամ մաֆիհի զազէթայը մէգքիւրընն պու պապտէ օլան սիւքիւթիւ մութլագա պիր իհթիրազ մանէասընտա օլաճաղը կիպի, կրօնական ժողովքընն տախի իլանը մուճիպի թէէսսիֆ ահվալտէն տիր։

Պինապէրին պիզ մէմուլ իտէրիզ քի, մէգքիւր Հաճընն վուգուաթը հագգընտա սիզին բէք զիեատէ ֆայտէպախշ միւթալաաթընըզ սայէսինտէ հիւքիւմէթի Օսմանիեէ ճանիպը Ալիսինտէն պունա միւթէճասըր օլան միւրթէքիպ Հաճընն չօրպաճըլարը թահթը մուհաքէմէեէ ալընըպ, գանուննամէյի Հիւմաեունընն էն աղըր ճէզալարընա չարբըլաճագլարը պի իշթիպահ տըր, էֆէնտիմ։ ***

(Օրման վէ Մատէն մէճլիսինտէն)

Արզընի մատէնի հասըլաթընտան եիւզ էլլի պին եէնի գըյէ խալիս պագըր Սամսոն իսկէլէսինտէ պուլունան նուհաս անպարընա թէսլիմ օլունմագ վէ սէֆինէեէ թահմիլ մասրաֆըյլա բէսմի կէօմրիկիւ միւշթէրիսինէ այիտ օլմագ վէ էսանը թիճարէթ նէզարէթի ճէլիլէսի վէզնէսինէ թթա օլունմագ շարթըյլա պիլ միւզայիտէ ֆիրուսթ օլունաճաղընտան վէ քեանունը սանինին օնունճը բէնչէնպիհ կիւնիւ միւզայիտէեէ նէթիճէ վերիլէճէկինտէն թալիպ օլանլարընն վագթը մէգքիւրէ գատար տեքօզիթօ վէ եա միւթէպէր քէֆիլլերիյլէ պէրապէր օրման վէ մատէն մէճլիսինէ միւրաճաաթ իյլէմէլէրի վէ ֆիեաթը հատտը լաեըգընը պուլմատըղը սուրէթտէ իճրայի ֆիրուսթընտա իտարէ մուխթար գալաճաղը իքիճճի տէֆա օլարագ իրան օլունընը։

5 քեանունի սանի 300

—

(Աշար վէ Աղնամ էմանէթինտէն)

Մուտանիա վէ կէմլէյիգ իսկէլէլերինտէն 5000 քիլ ճէտիտ հընթա վէ շայրին եէլքէն սէֆինէսիյլէ Ցերասատէթ նազլի մուզարրէր օլուպ, նամիյլա միւնագասաեա գօնուլտուղունտան վէ մահը ճարիի բումինին օնունճու բէնչէնպիհ կիւնիւ գալարը վերիլէճէկինտէն դիքը օլունան հընթա վէ շայրին նագլինէ թալիպ օլանլարընն եէվմի մէգքիւրընն ինգըզասընտան էվվել միւթէպէր քէֆիլ վէ եա տեքօզիթօ ագչէլերինի միւսթէսհապէն մալիեէ խազինէի ճէլիլէսինտէ աշար վէ աղնամ էմանէթի տայիրէսինէ կէլմէլէրի։

5 քեանունի սանի սէնէ 300 2

Զարիւնս իւրեանց յայն խառնէին
Եւ ընդ նոսին թաթաւէին։
Քանզի արեան էր ծարաւի
Եւ արբեցաւ սուրն նորին։
Առիւծ գոչեաց 'ի յանտառին
Եւ գիշխանձ արջն 'ի բացին,
Բայց զհանդէպն ողորմագին
Որ դառնագոյն է լսողին։
Զէ բաւական բան ասողին
Պատմել զաղէտսըն ոստակագին,
Քանզի յորժամ գայլքըն մտին
Եւ չունքըն լիրբ պաշարեցին։
Զհօտ ոչխարացըն ցրուէին
Զանմեղ գառինս պատառէին,
Ցայնմ յերկիւղէ զարհուրէին
Բարձր 'ի դղեակըն դիմէին։
Իսկ չարութեան արբանեկին
Որ պահապան էր կոյին։
Զդրունս ընդդէմ եդեալ նոցին
Ոչ թուլացոյց զմուտ բերդին,
Եւ բազմութեան փախստէին
Ցահէ սրոյն խուսափէին։
Ամենեքեան անդ փութային
Իբր յապաւէն անկանէին,
Մի զմիով անցանէին
Առ 'ի ճեպոյն տագնապէին։
Եւ զի փակեալ մուտն առաջին
Եւ թշնամեաց սուրն վերջին։

Ցայնժամ առ դրունսըն կուտէին
Իբրեւ զղեղջ անհնարին,
Կամ օրինակ մայրից փայտին
Միմեանց վերայ դիզանէին։
Արք և կանայք ծերք և տղայք
Մանկունք ։ ամեն չափ հասակի,
Դստերք 'ի մարց լային գրկին
Եւ ընդ լալոյն նուագէին։
Մարք զտղայսըն գրկէին
Ի 'ի միասին մեռանէին։
Հարք ընդ որդւոց տառապէին
Թէ փրկութեան հասանիցին,
Որդիքն ընդ հարցըն ջանային
Զի 'ի յանդորր ելանիցին։
Այլ քանզի չէր ոք օգնական
Ոչ ձեռնտու 'ի յայն վայրին,
Միայն յերկինս համբառնային
Զաչս մտաց կողկողագին։
Եւ զի խօսել ոչ կարէին
Ցոգւոց հանելոն հեղձնուին։
Եղբայր եղբօր ոչ օգնէին
Եւ ոչ 'ի քորսըն գթային,
Թէեւ կարի յոյժ սիրէին
Եւ ազէկտուր իսկ լինէին։
Բայց փրկութեան ձեռն ոչ տային
Զի և շարժել ոչ կարէին,
Իւրաքանչիւր յիւրում տեղւոջ
Ուր պատահեաց անկանէին։

Եւ 'ի շնչոյն նուազութեանց
Հեղձամղձուկ անդ լինէին,
Իսկ փախստեայք որ չտապէին
Ցահէ սրոյն զարհուրէին։
Եւ յանկելոց դիակուտին
Կէսքն ոտիւք ընթանային,
Որպէս 'ի գետ կամ 'ի ծովի
Վերայ գլխոցըն լուղային։
Բայց այլազգեացըն բազմութիւն
Որ սուերօք 'ի հետ գային,
Իբրեւ գազանքս վայրենի
Ի մէջ հօտից անկանէին։
Իւրաքանչիւր ոք ըստ մտին
Առ յընտրութիւն պարապէին։
Քանզի զոմանքս գերէին
Որ գեղեցիկ դիմօք էին,
Առ յուստերաց և դստերաց
Ընդ որ ինքեանքըն հաճէին։
Իսկ ղյցեալսըն հասակաւ
Զայն չարաչար խողխողէին։
Եւ զկեղգելոց դիակուտին
Մարմինս արտաքո քարշէին,
Որք զնէին կողոպտէին
Մերկ խայտառակ զայն թողուին
Ոչ պատանօք ղոք պատէին
Ի ոչ վերարկուս արկանէին։
Օրինաւոր ոչ թաղէին
Այլեւ կոծով յուղարկէին։

Անդ ոչ գոյր երգ քահանային
Եւ ոչ հնչումն աստուածային,
Ոչ պաշտօնեայք սաղմոսէին
Ոչ սարկաւագք ընթեռնուին։
Թէպէտ յերկինս հոգիքն ելին
Եւ Աստուծոյ են 'ի ձեռին,
Որոց անուանքն դրոշմէին
Ի դպրութեան կենաց գրին։
Սակայն մարմինք անպատուէին
Զի ապաժոյժ թաւալէին,
Զորս ընդ քարինսըն հոսէին
Իբրեւ զգէշ անասնային։
Ի գաղանաց դիշատէին
Ի կերակուր չանց լինէին,
Ցորմէ և բան մարդարէին
Ցառաջագոյն գուշակէին։
Ցերուսաղէմ խօսեալ բանին
Որք և առ իս կատարէին,
Զարիւն սրբոց յերկրի հեղին
Որպէս հոսան ջուրց վտակին։
Զքահանայս և զժողովուրդ
Առ հասարակ խողխողէին։
Զորից ազգաց քրիստոնէից
Գլուխք հօտից որք աստ կային,
Դաղմատիայն և Թորգոմին
Ցունականին և Ասորին։
Առ հասարակ զանձինս եդին
Մինչեւ 'ի մահ գուն գործեցին։

Քաջ և արի հովուապետին
Գործով բարեաց նմանէին։
Ոչ վարձկանաց նման փախեան
Ի տեսլենէ չար գազանին,
Եւ ոչ զհօտս վատնեցին
Եւ կամ զանձինս ապրեցուցին։
Այլ քաջապէս հարկանէին
Ընդդէմ գայլոյն պատառոցին,
Մինչ դի 'ի նմին պատերազմին
Արիացեալ 'ի հանդիսին։
Հովվայեցւոց հօտապետին
Զանձն իւր 'ի մահ եդ ընդ հօտին,
Եհեղ զարիւն իւր ընդ նոսին
Նման Ցուդայ Մակաբէին։
Եղիազարն այն առաջին
Որ քահանայն է ստուերին։
Բարեբարոյն ըստ գովեստին
Եւ ծերունին ըստ հասակին,
Նաեւ Հայոց ազգաց ցեղին
Եպիսկոպոսն ընտրեալ նոցին։
Թէպէտ մահու ոչ մատնէին
Ըստ խնամոց բարերարին։
Այն որ պահեաց 'ի մէջ կուտին
Որպէս զԾոնան 'ի փոր կիտին։
Սակայն յոգունց 'ի հանդիսին
Ցաղթող դատ յաստարիզին։
Անձամբ տուեալ զանձն իւր մահ
Իբր յօրինակ հօտից նորին։

ՍԱՐՐԱՖԻՑԷ

ԳԱԼԱԹԱ ՊՈՐՍԱՍԸ

Գալաթա 21 յունվ.

Էսկ. ումմ. տիւն ագչամ գաբ.	8–34
Պու սապահ աչըլտը (Գ. Ք.)	8–34
Մըսըր մուԹահրտէ գաբ.	71–35
Պու սապահ աչըլտը	71–31
ԻսԹիգրազ 63 (մուԹան)	72–
» 65	56–½
» 69 (քինաբ)	49–¼
» 72 (Պան տիւ Թրէզ.)	20–½
» 73	43–¾
Բուլգարի չըմէնտրֆէրլէրի	45–¼
Ագչէ ֆայիզի	7–
Բաբոր Ղրշ.	–
Հէվալէսիզ »	10–

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Գրէտի ժէնէրալ	գ. ք.	6–30
ՍԹամպոլ պանգասը	գ. ք.	5–5
ՍօսիէԹէ ժէնէրալ	գ. ք.	3–16
Թրամվայ	գ. ք.	265–

ԱԳՋԵԼԷՐԻՆ ՖԻԵԱԹ

Օսմ. լիրասը 100 ղրշ.տան	Ղ. Բր.
Պէեազ մէճիտիէ ֆարդը	108–2
ՄէԹալիք »	99–
Պէշլիք »	103–
ՊիԹըլդ »	102–35
Պագըր »	800–
Գայմէ	3000–
Ինկիլիզ լիրասը	110–20
Ֆրանսըզ ալԹունը	87–28
Բոլ	90–5
Գրէմից ալԹունը	51–15
Գարպոն գայմէսի	8–66

ԷՎՐՕՊԱ ՊՈՐՍԱՍԸ

Լոնտրա, 20 յունվ.

Ինկ. գոնսոլիտի	99–13/16
Էսհամը ումմումիէ աչըլտը	15–⅞
» » գաբանտը	15–⅞
65 իսԹիգրազը	11–1⅛
69 »	9–⅞
71 »	68–½
72 »	19–
73 »	8–¾
ՏէվլէԹի Ալիէէնին 77 իսԹիգ.	81–½
Օսմանլը պանգասը	13–⅝
Բուսիա իսԹիգրազը 1873	95–⅞
Մըսըր իսԹիգ. պիրլէշմիշ	64–⅝
» իմԹիեազը (չըմէնտրֆէր)	87–⅞
Տաիրա սանիէէ	63–
Մըսըրըն Բոչիտ իսԹիգրազը	86–¾
ՄաճարիսԹան էսհամը	–
Գամպիո Բարիզ	25–55

Բարիզ 20 յունվ.

Ֆրանսըզ ֆոնտսուս 3%	79–90
» » 4½	109–62½
Էսհամը ումմումիէ աչըլտը	16–10
» » գաբանտը	16–12½
65 իսԹիգրազը	56–
69 »	50–
73 »	44–
Բուլգարի չըմէնտֆ. ԹահվիլաԹը	45–50
Օսմանլը Բէժի ԹահվիլաԹը	–
Օսմանլը պանգասը.	595–
Գրէտի Լիոնէ	541–25
Գրէտի ֆոնսիէէ	1320–
Լիոն ագսիոնը	1252–50
Սիւէյիշ ագսիոնը	1857–50
Ռուս ֆոնտսուս 5% 1877	99–½
ԻԹալիա էսհամը	97–40
Մըսըր իսԹիգ. պիրլէշմիշ	328–75
Իսբանեա խարիճի իսԹիգ.	60–
ԲրիսրիԹէ ԹահվիլաԹը	396–25
Եունան 5% 1879	343–75
Գանպիո Լոնտրա	25–33

Բարիզ յունվ.

Ֆրանսըզ ֆոնտսուս 4½%	109–90
Օսմանլը »	16–15
Բուլգարի չըմէնտրֆ. ԹահվիլաԹը	–
Մըսըր իսԹիգրազը պիրլէշմիշ	325–

Վիէննա, 20 յունվ

Լոնտրա իւզերինէ գամպիո	124–80
Բուլգարի չըմէնտրֆէրլէրի	22–

Ց. ԹՕԼԱՑԵԱՆ

ԹԱՓԱՌԱԿԱՆ ՀՐԵԱՑ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

ԹԱՐԳՄԱՆԷ

Կ. Ս. ԻՒԹԻՒՃԵԱՆ

ՀՐԱՏԱՐԱԿԻՉ

Ն. Կ. ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ ԵՒ Ս. ՏԷՎԼԷԹԵԱՆ

Ճ'զվիԹլէրին էսարը մէքրուհէսինի Եէնի պաշտան մէյտանա գօեան իշպու քիԹապ, շայեանը միԹալաա տը։

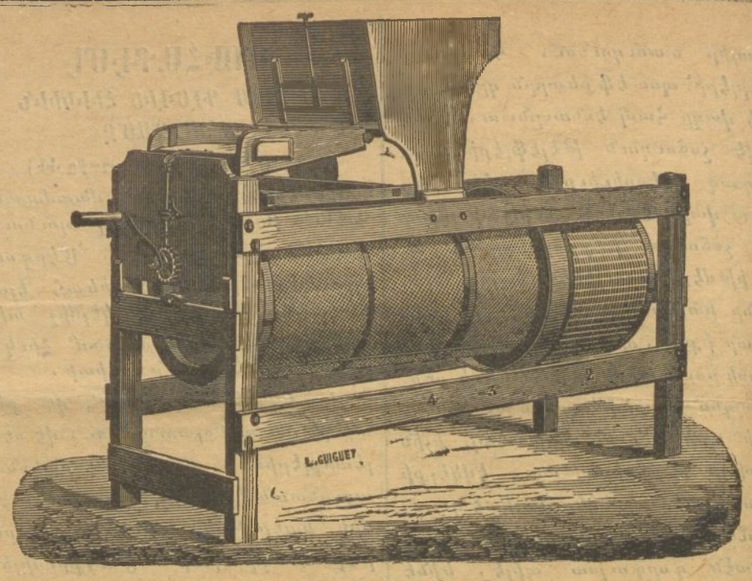

ԹՐԻԷՕՐ

ԵԱՆԻ ԵԷՆԻ ԷԼԷԿ ՄԱՔԻՆԱՍԸ

Իշպու նէվիճատ մաքինա պու տէֆա Մուրատեան պիրատէրլէր վասէԹասիյլէ Էուրոփատան ճէլպ իտիլմիշ վէ քեաֆֆէյի էհլի զիւրրա իչուն պիրինճի տէրէճէտէ էլզէմ պուլունմուշ պիր ալէԹ իսէտէ, մուհասէնաԹընը անլաԹմագ պիր աղ ԹաֆսիլաԹա միւհԹաճ օլտուզունտան, պէր վէչհի աԹի պէյան օլընը, չէօյլէ քի,

Արփա իլէ գարըշըգ պուղտայ, չավտար, տէլիճէ, գարամուգ, Թաշ, Թօփրագ, սման վէ սայիրէ իլէ մախլուԹ պուղտայ՝ մաքինանը իչէրիսինէ աԹըլտը.բտա, քեաֆֆէսինի այըրտըպ Թէմիզլէյէպիլիր, վէ իշպու մաքինայը պիր չօճուգ տախի բէք գօլայ չէվիրէպիլիր. իլը աղըզ, չավտար տանէլէրի, Թօղ, վէ տէլիճէլէր. իքինճի տէրէճէտէ արփալար՝ պուղտայ տանէլէրինտէն այրըլը. իչիւնճիսինտէ, գարամուգլար վէ սայը Թօխում տանէլէրի չդգար. վէ պագի գալան խալիս պուղտայ տախի՝ պիրինճի, իքինճի վէ իչիւնճիս պոյ օլուպ, եկտիկէրինտէն ԹէֆԹրիգ գըլընը։ ԶրաաԹը պու չիմտիքի ուսուլունա պագըլըբտա, պիղտէքի ֆաղը էհլի զիւրրա՝ Թէքմիլ պիր սէնէյի չիֆԹ սիւրմէք, օրագլա պիչմէք վէ խարման իԹմէքլէ կէչիրտիքտէն սոնկրա, ՆիհայէԹինտէ, արզու իԹտիքլէրի վէչհ իւզրէ, մահսուլաԹ վէ մուհասէնաԹ իւզունիւ կէօրմէյէ մուվաֆֆագ օլմազլար։ Պունուն սէպէպի իսէ, պաշգա պիր չէյ օլմայըպ, իլլա Թօխումուն ճիւրիւմիւզիւյիւ իլէ, էսկի ուսուլտէն այրըլմագ իսԹէմէմէլէրի տիր։ Պազէն էհլի մէրագ օլան զիւրրա՝ մախսուսէն պաշագ չէքտիրիրլէր, պու իսէ խայը զահմէԹէ վէ քիւլլի մասրաֆա միւհԹաճ տը։

Զէմանէմիզ ԹէրագիյէԹ տէվրի օլտրըլընտան, էհլի զիւրրա պունտան պէօյլէ, էվվէլքի կիպի էսկի եօլընտա կիտէմէզ։ Պինայէն ալէյհ, զըրաաԹա միւԹէալլիգ եաբրլաճագ իշէրտէ 1500 սէնէ ադտէմ իճատ օլունան ալէԹլէր իլէ իշ կէօրմէնին հէմ վագԹը կէչմիշ, վէ հէմ հիչ պիր իմքան վէ մուհասէնաԹը գայմամիշ տը։ ԽըզմէԹի, զահմէԹի, վագԹի, բարայը էսիրկէմէք վէ եէնիտէն իճատ օլունան ալէԹլէր իլէ իշ կէօրմէք վէ պունէարը գուլլանմագ իգԹիզա իտէր։

Մէֆիլլիքէն, զարուրէԹտէն չիքեաեէթ իԹմէք նաֆիլէ տիր։ Իլմ ու մարիֆէԹ վէ սանաաԹ հէր չէյին եօլունու վէ գօյայընը պուրմուշ օլտուզու վէ հէր նէվ ԹահսիլաԹ վէ էհվէնիյէէԹ մէյտանտա տուրտուզու հալտէ հալէա էսկի եօլտան չաշմամագլըզ հէր վէճհ իլէ չայեանը Թէճաճիւպ վէ Թէէսսիւֆ տը։

Էկէրչի, հէր քէօյ վէ գասապա էհալիսի՝ մէզքիւր մաքինատան պէչէր օնար Թանէ ալտալար, զաեէթ քեաբլը չբգաճագլարընտան վէ բէք չօք ֆայիտէ կէօրէճէքլէրինտէն տօլաեը, միւպալաղա իԹմէքսիզին, քէնարլէրինի էվին Թէէմին իտէպիլիրիզ։

ԻՏԱՐԷՑԻ ՄԱԽՍՈՒՍԷ

Իշպու 1885 Յունվար 1 ինճի Յալը կիւնիւնտէն իԹիպարէն

ԱՏԱԼԱՐ ԹԱՐԻԳԻ

Բալար ԷՆԴԷՐԻՆԴԷՆ Հասա Ադալար ՏՈՆԴԷՆԴԷՆ

ՔԷՕՔՐԻ-ԻԷ

ՍԹ. Տգ.

2 30 Պիւյիւք Ատատան Հէյպէլի Պուրկազ Գընալը Քէօքրիւ։

2 45 Բէնտիքտէն ԳարԹալ Պէօյիւք ատա Հէյպէլի. Պուրկազ Գընալը։

ՔԷՕՔՐԻ-ԻԷ Ադալար ՏՈՆԴԷՆԴԷ

9 30 Գընալը, Պուրկազ, Հէյպէլի։ Պ.Ատա ԳարԹալ Բէնտիք

10 45 Գընալը Պուրկազ Հէյպէլի Պ.Ատա։

Բալար ԷՆԴԷՐԻ Ադալար ՏՈՆԴԷՆԴԷՆ

ՔԷՕՔՐԻ-ԻԷ

3 — Բէնտիքտէն ԳարԹալ Պ. Ատա. Հէյպէլի. Պուրկազ Գընալը։

8 — Բէնտիք. ԳարԹալ Պ Ատա, Հէյպէլի, Պուրկազ Գընալը։

ՔԷՕՔՐԻ-ԻԷ Ադալար ՏՈՆԴԷՆԴԷ

4 — Գընալը Պուրկազ. Հէյպէլի. Պ. Ատա, ԳարԹալ, Բէնտիք։

9 50 Գընալը Պուրկազ Հէյպէլի Պ. Ատա ԳարԹալ Բէնտիք։

ՀԱՑՏԱՐ ԲԱՇԱ ԹԱՐԻԳԻ

Իշպու ԷՐԴԷՆԷՔԷՐԻ ԳՈՐԱԼԱՐԸՆ ԴՈՒԲԱՔ ԵԷՆԷՍԼԷՐ ՈՒԷՔԷՐԼԷՐ

ՔԷՕՔՐԻՍԷՆ

ՍԹ Տգ.		
3	40	Իզմիտ կիտէն 2
6	—	Պիյա Թէատիւֆ
8	15	Իզմիտ կիտէն 4
9	46	ՄալԹեփէյ 4
11	15	Բէնտիկ 6

ՀԱՑՏԱՐ ԲԱՇԱՏԱՆ

4	10	Բէնտիքտէն կէլէն գաթ Ն. 4
7	10	Իզմիտէն կէլէն 5
8	45	Պիյա Թէատիւֆ [1] 12 40 30 1 10
11	20	Իզմիտէն կէլէն 5
11	55	ՄալԹեփէտէն 5

[1] Գասը քէօյ վաքօրլարը իճապը Թագտիրիլինտէ Հայտար բաշլայա ուզրայանագ տը։

Հավա չէտիտ լոսոս վէ Թիրի գար օլտուզու կիւնլէր, սապահլայըն պիրինճի վաքօր սէֆէր իճրա էԹմէյիպ, եալընը իլ ինճի վաքօրուն պիր տէֆա սէֆէր իճա իտէճէկ կիպի, Քէօքրիւտէն տախի ադշամ իւզերի սապահ 10 50տա Պէօյիւք Ատաեա գատար պիր սէֆէր իճրա օլունանագ։

Հավա չէտիտ լոսոս վէ Թիրի գար օլտուզու վագԹ, ադշամլարը Քէօքրիւտէն 12տէ հարաքէթ իտէն վաքօր, պիր չարեէք էվվել հարաքէթ իտէճէք տիր։

Սիմ մէսքիւքաԹը էճնէպիէնին ալընը պէրիմէսի հիւքիւմէԹի սէնիէճէ Թահսիր մէճմուիեէԹէ ալընտրը ճիհէթլէ, իտարէյի ՊաֆսուսպիլէԹճիլերի Թարաֆընտան ալընը պէրիմէքյի, վէ պիլէԹճիլեր ադչէ պօղմագ իլէ միւքելլէֆ օլմամտրգլարընտան, իզաեի վագԹի էԹմէմէք իչին եօլճուլարն վաքօր իւճրէԹինի էվվելքի ԹէտարԹք հյէսէկլերի լազմ կէլէճէկի էրԹաբ օլունուր։

Քէօքրիւ վէ իսկէլէ մէմուրլարը պունէն պիլէԹալրգ, պիլէԹ եէրինէ բարա ալմալարը քիւլլիկէնմէմուս տը. միւԹէճաբրլէրի պէր մուճիպի ԹալմամաԹ չէտիտէն մէտու տը։ Պինաէն ալէյհ, վաքօրա բաքիպ օլան զէվմԹը քէօքրիւտէն ալմալարը, պիլէԹլէրինտէ պիլէԹլէրինի իսկէլէտէն ալմալարը, վէ հէյնի ավտԹլէրինտէ, Գասը գաբիէէսի իսկէլէսինտէն վաքօրա կիրէճէք օլաճար, պիլէԹլէրինի մէգքիւր Գասը քէօյ իսկէլէսինտէն, վէ տիկէր իսկէլէլէրտէն բաքիպ օլանլար, վաքօրլար տերուենինտէ պիլէԹլէրինի ալմալարը միւԹէրճա տը։

Ադշամլարը քէօքրիւտէն սապահ 9 45տէ Ատալարա վէ սապահ 11 50, վէ 12տէ Գասը քէօյինտէ հարաքէթ իտէն վաքօրլարա ճիւրմի պէօյիւք եանի խարար, վէ պէօյիւք սանտրէգ վէ տուզինա իլէ սանտալա վէ պունա մէմմոսիլ եօլճուլարա իգաճ իտէր տէրէճէտէ օլան էիւք վէ էշեա գապալ օլունմամագ տը։

ԹԷՀլիքէտէն հազէր օլունմագ իլէն, միւմանօլտուզու գէման, հէր վաքօր պուրունարը նօգԹատա ԹէվագուՖ իտէճէկկի կիպի, պօրա վէ ֆուրԹունա միւնասիպէԹի իլէ պու սէֆէրլէր իճրա օլունամագ իսէ, պու պագատ եօլճուլարը պիր չէյ սեզլէմէէճ հագդարը օլմահատագ տը։